

Դասընթացի անվանումը	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ (6.22&SՊ027; 6.22&SՊ028)
Կրթամոդուլի դասիչը	6.22&SՊ027
ECTS կրեդիտ	3
Դասընթացի պատասխանատու դասախոս	Սանամյան Հովհաննես Աշոտի, դոցենտ
Ուսումնառության վերջնարդյունքներ	<p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.</p> <p><i>(գիտելիք և իմացություն)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ճանաչել Հայաստանի վաղագույն, անտիկ, հելլենիստական շրջանների պատմական և մշակութային հուշարձանները, դրանց տիպերը, • նկարագրել պատմամշակութային հուշարձանները՝ ըստ մշակութային պատկանելության և պատմական ժամանակաշրջանների. • ներկայացնել Հայաստանի վաղագույն, անտիկ, հելլենիստական շրջանների պատմական և մշակութային հուշարձաններն ըստ ծավալատարածական հորինվածքի տիպերի: <p><i>(կարողություններ)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • վերլուծել և դասակարգել պատմական և մշակութային հուշարձանները, • գնահատել պատմական և մշակութային հուշարձանները՝ ըստ արժեքավորման և նշանակության:
Դասընթացի թեմատիկ ծրագիր	<ul style="list-style-type: none"> • Ներածություն • Հայկական լեռնաշխարհի նյութական մշակույթի վաղագույն հուշարձանները • Վանի թագավորության, անտիկ, հելլենիստական ժամանակաշրջանի հուշարձանները • Վաղ միջնադարյան հուշարձանները • Խաչքարեր, մեմորիալ հուշարձաններ • Շինարարական տեխնիկան և կառուցողական արվեստը վաղ միջնադարում

	<ul style="list-style-type: none"> • Հայաստանի պատմաճարտարապետական հուշարձանները զարգացած միջնադարում: Բագրատունյաց ժամանակաշրջան: Զաքարյանների ժամանակաշրջան • IX- XIVդդ. Եկեղեցիները և վանական համալիրները • Հայաստանի IX-XIV դարերի աշխարհիկ պատմաճարտարապետական հուշարձանները • IX-XIV դարերի քարային կոնստրուկցիաները, հուշարձանների ճակատների մշակման առանձնահատկությունները, կառույցների դիմադրողականությունը
Դասընթացի գրականության ցանկ	<ul style="list-style-type: none"> • Հայկական ճարտարապետության պատմություն, հատոր 1, պատ. խմբ.՝ Տիրացյան Գ., Երևան, Գիտություն, 1996 թ., 298 էջ: • Հայկական ճարտարապետության պատմություն, հատոր 2, պատ. խմբ.՝ Հասրաթյան Մ., Երևան, Գիտություն, 2002 թ., 352 էջ: • Հայկական ճարտարապետության պատմություն, հատոր 3, պատ. խմբ.՝ Հասրաթյան Մ., Գիտություն, Երևան, 2004 թ., 341 էջ: • Հարությունյան Վ. Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, Լույս, 1992 թ., 632 էջ: ISBN 5-545-00215-4:

ՃՏՊԺ ամբիոնի վարիչի ժ/պ, ճ.թ., պրոֆեսոր

Հարությունյան Է.Պ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ (6.22ՃՏՊ027; 6.22ՃՏՊ028)	
Կրթամոդուլի դասիչը	6.22ՃՏՊ028
ECTS կրեդիտ	3
Դասընթացի պատասխանատու դասախոս	Սանամյան Հովհաննես Աշոտի, դոցենտ
Ուսումնառության վերջնարդյունքներ	<p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.</p> <p><i>(գիտելիք և իմացություն)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • թվարկել Հայաստանի ուշմիջնադարյան, նոր և նորագույն շրջանների պատմական և մշակութային հուշարձանները, դրանց տիպերը, • ներկայացնել պատմամշակութային հուշարձանները ըստ մշակութային պատկանելության, պատմական ժամանակաշրջանների, գործառնական և քաղաքաշինական նշանակության. • սահմանել պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանման հիմնախնդիրները, <p><i>(կարողություններ)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • վերլուծել, դասակարգել, միջնադարյան, նոր և նորագույն ժամանակաշրջանների պատմամշակութային և քաղաքաշինական հուշարձանները, • գնահատել պատմամշակութային և քաղաքաշինական հուշարձանները՝ ըստ արժեքավորման և նշանակության, • մշակել պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանման համակարգը:
Դասընթացի թեմատիկ ծրագիր	<ul style="list-style-type: none"> • Հայաստանի ուշ միջնադարյան պատմաճարտարապետական հուշարձանները • Հայաստանի նոր ժամանակաշրջանի՝ 1828-1920 թթ. պատմաճարտարապետական հուշարձանները • Հայաստանի նորագույն ժամանակաշրջանի՝ 1920թ.-ից պատմաճարտարապետական հուշարձանները • Հուշարձանների պահպանումը և վերականգնումը

	<ul style="list-style-type: none"> • Հայկական պատմաճարտարապետական հուշարձանների պահպանության և վերականգնման վերաբերյալ տեսակետների և սկզբունքների ձևավորումը XIXդ. վերջին, XXդ. Սկզբին • Վերականգնման գործընթացը II աշխարհամարտից հետո • Ճարտարապետական հուշարձանների վերականգնման ժամանակակից սկզբունքները • Պատմության հուշարձանների վերականգնումը • Լիովին կորստյան մատնված հուշարձանների վերստեղծումը • Նմանակմանը դիմելու հանդուրժելի դեպքերը • Հուշարձանների փոխադրում, բաց երկնքի տակ թանգարանների ստեղծում:
Դասընթացի գրականության ցանկ	<ul style="list-style-type: none"> • Հարությունյան Վ. Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, Լույս, 1992 թ., 632 էջ, ISBN 5-545-00215-4: • Հարությունյան Վ., Նալբանդյան Գ., Գրիգորյան Ա. Ճարտարապետական հուշարձանների վերականգնումը, Երևան, Դար, 2003թ. 280 էջ, ISBN 99930-889-6-X: • Гаспарян М. Архитектура Еревана XIX-началаXX века, Ереван, Ушардзан, 2008, 200 ст. • Григорян А., Товмасян М., Архитектура советской Армении, Москва, Стройиздат, 1986, 320с.